

SPRADON ANTİK KENTİ TOPLUMUNDA ANTEMORTEM DİŞ KAYIPLARININ YAŞ VE CİNSİYET İLE İLİŞKİSİ

Ayşegül ŞARBAK¹

Atıf/©: Şarbak, A. (2020). Spradon Antik Kenti Toplumunda antemortem diş kayıplarının yaş ve cinsiyet ile ilişkisi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 520-533. doi: hititsosbil.696369

Özet: Bireyin yaşamı sırasında dişini kaybetmesi olarak tanımlanan antemortem diş kaybı, daha çok diş çürüğü, diş aşınması, alveol kemik kaybı gibi diş patolojilerinin yanı sıra travma gibi nedenlerle oluşmaktadır. Çalışmada, erişkin kadın ve erkek bireylere ait toplam 1344 alveolar soket incelenmiş ve %7,06 oranında ölüm öncesi diş kaybı tespit edilmiştir. Diş kaybı oranları yaş ve cinsiyet açısından değerlendirilmiş ve antemortem diş kaybının olası nedenleri araştırılmıştır. Spradon Antik Kenti Toplumunun diş çürüğü oranları dikkate alınarak daha çok karbonhidratlı besinlerle beslendiği ve ölüm öncesi diş kaybının oluşumunda diş patolojilerinin etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca toplumda yaşla birlikte antemortem diş kaybı oranında artış kaydedilmiştir. Diğer araştırmacıların kendi yapmış oldukları çalışmalarda tespit edilen bu durum Spradon Antik Kenti Toplumunda geçerliliğini korumuştur. Antemortem diş kaybının kadın bireylerde erkek bireylere göre daha yüksek oranda görüldüğü çeşitli çalışmalarda belirtilmiştir. Ancak Spradon Antik Kenti Toplumunda kadın ve erkek bireyler arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Geç Roma, Antemortem Diş Kaybı, Diş Patolojisi, Yaş, Spradon Antik Kenti

The Relationship of Antemortem Tooth Losses With Age and Gender in The Ancient Spradon Population

Citation/©: Şarbak,A. (2020). The relationship of antemortem tooth losses with age and gender in the Ancient Spradon Population. *Hitit University Journal of Social Sciences Institute*, 13(2), 520-533. doi: hititsosbil.696369

Abstract: Antemortem tooth loss, which is defined as the loss of a tooth during an individual's life, is mostly caused by dental pathologies such as tooth decay, tooth erosion, alveolar bone loss, as well as trauma. In the study, a total of 1344 alveolar sockets belonging to adult male and female individuals were examined and antemortem tooth loss was detected at a rate of 7.06%. Tooth loss rates were evaluated in terms of age and gender, and possible causes of antemortem tooth loss were investigated. Considering the tooth decay rates of the Spradon Ancient City Population, it is thought that it is fed mostly with carbohydrate foods and dental pathologies are effective in the formation of tooth loss before death. In addition, there has been an increase in the rate of antemortem tooth loss with age in the population. This situation, which was determined in the studies of other researchers, has preserved its validity in the Spradon Ancient City Population. It has been stated in various studies that antemortem tooth loss is seen at a higher rate in female individuals compared to male individuals. However, in the Spradon Ancient City Community, there was no significant difference between male and female individuals.

Keywords: Late Roman Period, Antemortem Tooth Loss, Dental Pathology, Age, Spradon Ancient City

1. GİRİŞ

Tarih öncesi iskelet serilerinde, ölümden önce diş kaybına (antemortem diş kaybı) yol açan faktörler çok çeşitli olmakla birlikte nedenini belirlemek oldukça zordur. Kalıcı dişlerden bazılarının veya tamamının ölmeden önce kaybedilmesi diş hastalıkları ve metabolik hastalıklarla yakından ilişkilidir (Russell ve diğerleri, 2013, s.318). Pulpayı etkileyen geniş çürük lezyonları, diş kırığı, ileri derece aşınma, periodontitis, travma gibi patolojik olgular antemortem diş kaybına yol açabilir (Delgado-Darias ve diğerleri, 2005, s.669; Russell ve diğerleri, 2013, s.319). Antemortem diş kaybı çok karmaşık ve çok etkenli bir süreçtir (Lukacs, 2007, s.157). Lukacs'a (2007) göre antemortem diş kaybının diyet yoğunluğundaki değişiklikler, beslenme yetersizliği hastalıkları, travma ve kültürel veya ritüel ablasyon olmak üzere dört temel nedeni bulunmaktadır. Diş ablasyonu, genellikle yontma, törpüleme, dolgu ve beyazlatma gibi diğer diş modifikasyon biçimleriyle gruplandırılan kasıtlı bir diş modifikasyon şeklidir ve dental antropolojide antemortem diş kaybı, "yaşam boyunca ön dişlerin kasıtlı olarak çıkarılması" olarak tanımlanan diş ablasyonundan farklıdır (Russell ve diğerleri, 2013, s.318). Arkeolojik toplumlarda antemortem diş kaybı çoğunlukla diğer diş patolojilerinin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Pulpaya inen ileri derece çürük ve aşınmalar, ileri derece alveol kemik kaybı, ileri derece diş taşı gibi patolojik oluşumlar diş kayıplarıyla sonuçlanabilir. Arkeolojik toplumlarda antemortem diş kaybına neden olan en önemli faktörlerden bir diğeri de beslenme yapısıdır. Diş patolojileri ile beslenme yapısı arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Özellikle sert taneli besinler dişlerde aşınmaya neden olur ve ileri aşınma diş kaybı ile sonuçlanabilir (Lukacs, 2007,s.158). Karbonhidrat bakımından zengin besinler ise dişlerde çürüğe yol açar ve çürüğün ilerlemesi diş kaybına neden olabilir. (Lukacs, 2007,s.158). Tarıma geçişle birlikte çürüğün arttığını belgeleyen birçok çalışma, diş çürüğü ile diş kaybı arasında güçlü bir ilişki olduğunu belirtmiştir (Larsen, 1995, s.189). Karbonhidrat ağırlıklı beslenen toplumlarda karşılaşılan bir diğer patoloji de diş taşıdır. Diş taşının dişte yoğun bir şekilde birikmesi dişlerde alveol kaybı ve apse gibi başka patolojilere neden olmakta ve bu patolojilerin ilerlemesi diş kaybına yol açmaktadır.

Diş patolojilerinin görülme sıklığı cinsiyetler arasında farklılıklar göstermektedir. Diş patolojileri ile cinsiyetler arasındaki farklılığın gösterildiği birçok çalışma bulunmaktadır (Larsen vd, 1991; Lukacs, 1996; Vanna, 2007). Cinsiyetler arasındaki sosyal ve biyolojik farklılıklar diş patolojileri arasındaki farklılığın açıklanmasında yardımcı olabilir (Vanna, 2007, s.116). Biyolojik farklılıklar arasında kadında daha erken diş sürmesi, tükürük kalitesinin ve miktarının daha düşük olması, hamilelik ve menopoz sırasındaki hormonal dalgalanmalar iken, sosyal farklılıklar ise kadın ve erkek bireyler arasındaki iş bölümü farklılığı, kadınların erkeklere oranla daha çok karbonhidratlı besinler tüketmesi sayılabilir (Vanna, 2007, s.115). Kadın ve erkek bireyler arasındaki bu farklılıklar, diş patolojileri arasındaki farklılığı açıklamaktadır.

Diş patolojilerinde yaşla birlikte artış gözlenmektedir ve yaşla diş patolojilerinin görülme sıklığı arasında yakın ilişki vardır. Yaşla birlikte ağız hijyenin bozulması ve patolojilere neden olan etmenlerle daha çok karşılaşılması patolojilerin ilerlemesine ve yaşam kalitelerinin düşmesine neden olmaktadır (Fields ve diğerleri,2009, s. 43).

Antropolojik çalışmalarda antemortem diş kaybı, çürük, apse, diş aşınması, hipoplasya, alveol kemik kaybı gibi diş patolojileri genel ağız sağlığının değerlendirilmesinde önemli kriterler olarak kabul edilmiştir (Cucina ve Tiesler, 2003, s.2). Diş patolojileri arkeolojik toplumların sağlık yapısı, genel ağız hijyeni, sosyoekonomik durumları gibi birçok verinin elde edilmesini sağlar. Özellikle antemortem diş kaybı ağız ve diş sağlığının en önemli göstergelerindedir. Karbonhidrat ağırlıklı beslenme diğer diş patolojilerine paralel olarak antemortem diş kaybında da artış yaşanmasına ve yaşam kalitelerinin düşmesine neden olmuştur. Günümüz toplumlarında da yetişkinlerde ve

yaşlılarda ölüm öncesi diş kaybı, yaşam kalitesi üzerinde olumsuz etkileri olan ve günlük faaliyetlerine müdahale eden bir ağız sağlığı tehlikesi olmaya devam etmektedir (Batista ve diğerleri, 2012, s.390). Bu kapsamda çalışmanın amacı Spradon Antik Kenti Toplumuna ait diş kaybı sıklığını belirleyerek, antemortem diş kaybının olası nedenleri, toplumun sosyo-ekonomik yapısı, beslenme, ağız hijyeni ile ilgili verilerin elde edilmesi, yaş ve cinsiyetle ilişkisinin ortaya konmasıdır.

2. MATERYAL VE METOT

Spradon Antik Kenti kazıları İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından 2011 yılında gerçekleştirilmiştir. Kazılardan ele geçirilen iskeletlerin paleodemografik incelenmesi sonucunda 90 birey tespit edilmiştir (Şarbak ve diğerleri, 2017, s.29). Toplumun cinsiyet dağılımına bakıldığında fetüs %1,11, bebek %8,88, çocuk % 7,78, adölesan %2,22, kadın %42,22 ve erkek %34,44 olarak tespit edilirken, 3 bireyin ise cinsiyeti belirlenmemiştir (Şarbak ve diğerleri, 2017, s.30). Toplumun %22,44'ü genç erişkin, %35,55'i orta erişkin, %8,88'i ileri erişkin olarak tespit edilirken %7,78'nin erişkin olduğu belirlenmiştir.

Spradon Toplumunu bireylerine ait antemortem diş kaybının tespit edilmesi amacıyla erişkin kadın ve erkek bireylere ait mandibula ve maksillada yer alan alveolar soketler dikkate alınmıştır (Tablo 1). Buna göre kadın bireylere ait 703, erkek bireylere ait 641 olmak üzere toplam 1344 adet alveolar soket antemortem diş kaybı açısından makraskobik olarak değerlendirilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Spradon Antik Kenti Alveolar Soket Dağılımı

Alveol	Kadın			Erkek			Kadın+Erkek		
	Alt çene	Üst çene	Toplam	Alt çene	Üst çene	Toplam	Alt çene	Üst çene	Toplam
I1	48	39	87	38	40	78	86	79	165
I2	47	42	89	39	41	80	86	83	169
C	47	46	93	40	42	82	87	88	175
P1	48	46	94	40	43	83	88	89	177
P2	48	45	93	40	44	84	88	89	177
M1	46	44	90	41	42	83	87	86	173
M2	47	41	88	40	39	79	87	80	167
M3	36	33	69	39	33	72	75	66	141
Toplam	367	336	703	317	324	641	684	660	1344

Antemortem diş kaybı tespit edilen alveolar soketleri için 1: var; Antemortem diş kaybı tespit edilemeyen alveolar soketler için 0: yok olarak kaydedilmiştir. Elde edilen değerler diş formlarına kaydedilerek toplumdaki antemortem diş kaybı oranı belirlenmiştir.

İstatiksel Analiz; Veri Analizi için SPSS (Versiyon 22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, USA, Lisans Hitit Üniversitesi) paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler kategorik değişkenler için sayı ve yüzde (%) olarak verilmiştir. Kategorik değişkenlerden; Cinsiyet, Yaş ve Diş grupları ile Antemortem Diş Kaybı arasındaki ilişki ve oran karşılaştırmaları için varsayımlara uygun olarak Ki-Kare (Chi-Square) veya Fisher Kesin Ki-Kare (Fisher exact test) kullanılmıştır. $P < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı farklı olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Spradon Antik Kenti Toplumunu bireylerine ait toplam 1344 adet alveolar soket antemortem diş kaybı açısından incelenmiş ve %7,06 olarak tespit edilmiştir (Tablo 2). Antemortem diş kayıplarının arka dişlerde daha yoğun olduğu görülmektedir (Tablo 2) (Resim 1). Arka dişler besinlerin öğütülmesinde görev alır ve morfolojik yapılarından dolayı ağız bakımı iyi yapılmadığında oklüzal yüzeylerinde yer alan fossa ve crestlerin arasında bakteri birikimi giderek

artar. Arkeolojik toplumların yaşam biçimleri ve yiyecek hazırlama uygulamalarına bağlı olarak, ağır çiğneme kuvvetleri veya oklüzal olukların karmaşıklığı, ileri derece diş aşınması ve çürüğe, sonuç olarak da diş kaybına neden olur. (Lukacs, 2007, 168). Ön dişlerde arka dişlere oranla antemortem diş kaybı oranının daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 2). Arkeolojik toplumlarda antemortem diş kaybı arka dişlerde genellikle diş patolojilerinden kaynaklanırken, ön dişlerde ise travma sonucu oluşur. Spradon Antik Kenti Toplumunda mandibula ve maksillarında herhangi bir travma olgusuna rastlanılmamıştır. Ön dişlerdeki diş kayıplarının daha çok ileri erişkin bireylerde görülmesi, diş kayıplarının nedenlerinin diş patolojilerinden kaynaklandığını göstermektedir.

Tablo 2. Spradon Antik Kenti Antemortem Diş Kaybı Dağılımı

	Alt Çene			Üst Çene			Genel		
	B	G	%	B	G	%	B	G	%
I1	86	9	10,46	79	1	1,26	165	10	6,06
I2	86	5	5,81	83	1	1,2	169	6	3,55
C	87	2	2,29	88	1	1,13	175	3	1,71
P1	88	4	4,54	89	4	4,49	177	8	4,51
P2	88	7	7,95	89	6	6,74	177	13	7,34
M1	87	13	14,94	86	7	8,13	173	20	11,6
M2	87	8	9,19	80	9	11,3	167	17	10,2
M3	75	12	16	66	6	9,09	141	18	12,8
Toplam	684	60	8,77	660	35	5,3	1344	95	7,06

Alt çene ve üst çenede tespit edilen antemortem diş kaybı oranları istatistiksel açıdan değerlendirilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda ($p>0,05$) alt çene ve üst çenede antemortem diş kaybı açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Tablo 3. Çene Açısından Antemortem Diş Kaybı Oranı İstatistiksel Değerlendirmesi

Çene * Antemortem Çapraz Tablo					
Antemortem		Antemortem		Toplam	p
		Yok	Var		
Çene	Alt	Sayı	624	60	684
		%	91,2%	8,8%	100,0%
	Üst	Sayı	625	35	660
		%	94,7%	5,3%	100,0%
Toplam		Sayı	1249	95	1344
		%	92,9%	7,06%	100,0%

* Fisher's Exact Test

Antemortem diş kaybı oranı diş grupları açısından istatistiksel olarak değerlendirildiğinde diş grupları arasında antemortem diş kaybı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Antemortem kaybının en sık görüldüğü diş grubu %12,7 oranla üçüncü molarlardır. Üçüncü molar ağızda en son çıkan dişlerdir ve bazen gömülü olarak çene içinde kalabilir. Bu nedenle üçüncü molar dişlerdeki diş kayıpları kayıt altına alınırken son derece dikkatli olunması gerekmektedir. Çalışmada üçüncü molar dişlerin alveolar soketlerinin tamamen ya da kısmen kapalı durumda olması, alveol soketin inceliği ve deforme olup olmamasına bakılarak antemortem diş kaybı olarak kayıt edilmiştir (Resim 2). 141 alveol soketin 18'inde antemortem diş kaybı tespit edilmiştir. Üçüncü molar antemortem kaybının yüksek çıkmasının nedeni alveolar soket sayısının birinci ve ikinci molara göre daha az olması düşünülmektedir. 3.molar diş kaybının olduğu bireyler orta ve ileri erişkin yaş grubuna aittir.

Tablo 4. Diş Grupları Açısından Antemortem Diş Kaybı Oranı İstatiksel Değerlendirmesi

		Antemortem			Toplam	p
		Yok	Var			
Diş Grupları	I1	Sayı	155	10	165	0,001
		%	93,9%	6,1%	100,0%	
	I2	Sayı	163	6	169	
		%	96,4%	3,6%	100,0%	
	C	Sayı	172	3	175	
		%	98,3%	1,7%	100,0%	
	PM1	Sayı	169	8	177	
		%	95,5%	4,5%	100,0%	
	PM2	Sayı	163	13	177	
		%	92,6%	7,34%	100,0%	
	M1	Sayı	153	20	173	
		%	88,4%	11,6%	100,0%	
	M2	Sayı	150	17	167	
		%	89,8%	10,2%	100,0%	
	M3	Sayı	124	18	141	
%		87,3%	12,8%	100,0%		
Toplam		Sayı	1249	95	1344	
		%	92,9%	7,06%	100,0%	

Spradon Antik Kenti Toplumunda antemortem diş kaybı oranı cinsiyetler açısından değerlendirilmiştir. Kadın bireylerde antemortem diş kaybı oranı % 6,04 olarak tespit edilirken, bu oran alt çenede %9,5, üst çenede %5,05 olarak bulunmuştur. Alt çenede antemortem diş kaybı oranının üst çeneye göre daha yüksek oranda olduğu görülmektedir (Tablo 5). Kadın bireylerde antemortem diş kaybının en çok görüldüğü diş gurubu birinci alt molar dişler olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Spradon Antik Kenti Kadın Bireylerde Antemortem Diş Kaybı Dağılımı

Kadın	Alt Çene			Üst Çene			Toplam		
	B	G	%	B	G	%	B	G	%
I1	48	7	14,6	39	1	2,56	87	7	8,04
I2	47	4	8,51	42	0	0	89	4	4,49
C	47	1	2,12	46	0	0	93	1	1,07
P1	48	2	4,16	46	1	2,17	94	3	3,19
P2	48	4	8,33	45	4	8,88	93	7	7,52
M1	46	7	15,2	44	3	6,81	90	10	11,11
M2	47	4	8,51	41	6	14,63	88	6	6,81
M3	36	6	16,7	33	2	6,06	69	7	10,14
Toplam	367	35	9,53	336	17	5,05	703	45	6,04

Erkek bireylerde antemortem diş kaybı oranı %6,7 olarak tespit edilmiştir (Tablo 6). Alt çenede antemortem diş kaybı oranı %7,88 iken, üst çenede bu oran %5,6 olarak bulunmuştur (Tablo 6). Antemortem diş kaybının en sık görüldüğü diş gurubu %14 ile üçüncü moların olduğu görülmektedir. Birinci molarda antemortem diş kaybı oranı %12, ikinci molarda ise %8,9'dur. Antemortem diş kaybının en az rastlandığı diş grubu ise %2,5 oranla ikinci incisive ile canine dişler olmuştur (Tablo 6).

Tablo 6. Spradon Antik Kenti Erkek Bireylerde Antemortem Diş Kaybı Dağılımı

Erkek	Alt Çene			Üst Çene			Toplam		
	B	G	%	B	G	%	B	G	%
I1	38	2	5,26	40	0	0	78	2	2,6
I2	39	1	2,56	41	1	2,4	80	2	2,5
C	40	1	2,5	42	1	2,4	82	2	2,5
P1	40	2	5	43	3	7	83	5	6
P2	40	3	7,5	44	2	4,8	84	5	6
M1	41	6	14,63	42	4	9,5	83	10	12
M2	40	4	10	39	3	7,7	79	7	8,9
M3	39	6	15,38	33	4	12	72	10	14
Toplam	317	25	7,88	324	18	5,6	641	43	6,7

Kadın ve erkek bireylerde antemortem oranlarının birbirine yakın değerlerde olduğu görülmektedir (Tablo 5-6). Her iki cinsiyette de alt çenede antemortem diş kaybı oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. İstatiksel olarak cinsiyet arasındaki antemortem diş kaybı oranları değerlendirildiğinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$) (Tablo 7).

Tablo 7. Cinsiyet Açısından Antemortem Diş Kaybı Oranı İstatiksel Değerlendirmesi

Cinsiyet * Antemortem Çapraz Tablo					
		Antemortem		Toplam	p
		Yok	Var		
Cinsiyet	Erkek	Sayı	598	43	641
		%	93,3%	6,7%	100,0%
	Kadın	Sayı	651	52	703
		%	92,6%	7,4%	100,0%
Toplam	Sayı	1249	95	1344	
	%	92,9%	7,06%	100,0%	

* Fisher's Exact Test

Spradon Antik Kenti Toplumunda antemortem diş kaybı oranı yaş grupları açısından incelenmiştir (Tablo 8). İstatiksel olarak yaş grupları arasında antemortem diş kaybı oranları açısından istatiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$) (Tablo 8). Antemortem diş kaybı görülme sıklığı ileri erişkin bireylerde genç ve orta erişkin bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Diş patolojilerinin yaşla doğru orantılı olarak arttığı bilinmektedir. Yaşla birlikte patolojiye neden olan etmenlere daha fazla maruz kalındığından diş patolojilerinde artış görülür, ayrıca dişi alveol içinde tutan dokular sıklığını kaybeder, bu nedenle diş kaybında artış yaşanır. Arkeolojik toplumlarda antemortem diş kayıplarının büyük çoğunluğu orta yaşın sonlarında görülür (Mays, 1998, s.148; Çırak ve diğerleri, 2009, s.107). Batista ve arkadaşları (2012) günümüz toplumlarında yetişkinlerde ve yaşlılarda ölüm öncesi diş kaybının yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilediği, günlük faaliyetlerini sınırlandırdığını belirtmektedir. Antik dönem toplumlarında diş tedavilerinin günümüzde olduğu kadar çok fazla etkili ve yeterli olmadığı göz önüne alınırsa diş kayıplarının bireylerin yaşam kalitelerinin düşmesine neden olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Yaş Grupları Açısından Antemortem Diş Kaybı Oranı İstatiksel Değerlendirmesi

Yaş * Antemortem Çapraz Tablo					
		Antemortem		Toplam	p
		Yok	Var		
Yaş	Genç Erişkin	Sayı	430	9	439
		%	97,9%	2,1%	100,0%
	Orta Erişkin	Sayı	643	35	678
		%	94,8%	5,2%	100,0%
	İleri Erişkin	Sayı	150	42	192
		%	78,1%	21,9%	100,0%
Erişkin	Sayı	26	9	35	
	%	74,3%	25,7%	100,0%	
Toplam	Sayı	1249	95	1344	
	%	92,9%	7,06%	100,0%	

Spradon Antik Kenti Toplumunu bireylerinde tespit edilen antemortem diş kaybı oranı çağdaş olan diğer Eski Anadolu toplumlarıyla karşılaştırılmıştır (Tablo 9). Spradon Antik Kenti toplumu antemortem diş kaybı oranı Smyrna Agorası (Bizans) (Gözlük ve diğerleri, 2006), Smyrna Agorası (Helenistik) (Yaşar ve diğerleri, 2012), Laodikeia (Göksal, 2017), Dara Antik Kenti (Şarbak, 2017), Akgüney (Şarbak, 2019) toplumlarıyla benzerlik göstermektedir. Alanya Kalesi (Üstündağ ve Demirel, 2009) ve Kyzikos (Gözlük ve diğerleri, 2008) toplumlarından ise daha yüksek değere sahiptir.

Tablo 9. Eski Anadolu Toplumlarında Antemortem Diş Kaybı

Toplum	Dönem	Araştırmacı	Antemortem Diş Kaybı %
Milas/Gümüslük	Klasik -Helenistik	Sağır ve diğerleri, 2009	20
Datça/Burgaz	Helenistik	Karaöz Arıhan ve diğerleri, 2009	33,82
Smyrna Agorası	Helenistik, Roma	Yaşar ve diğerleri, 2007	7,61
Laodikeia	Roma	Göksal, 2017	7,78
Panaztepe	Roma	Güleç ve diğerleri, 1998	11,11
Amasya	Roma	Akbacak ve Gözlük Kırmızıoğlu, 2018	6,28
Domaniç	Roma	Erkman ve diğerleri, 2017	13,39
Arslantepe	Geç Roma	Uzel ve diğerleri, 1987	14,02
Dara	Geç Roma	Şarbak, 2017	7,15
Kyzikos	M.S.II.yy	Gözlük ve diğerleri, 2008	3,79
Kyzikos	M.S.II.yy	Şarbak ve Çırak, 2019	2,17
Spradon Antik Kenti	Geç Roma	Şarbak, 2020 (Bu çalışma)	7,06
Akgüney	Geç Roma-Erken Bizans	Şarbak, 2019	7,82
Kirazlıdere	Erken Bizans	Suata Alpaslan ve Uz (2017),	35,23
Çiçekdağı	Erken Bizans	Alkan ve diğerleri, 2013	9,09
Smyrna Agorası	Bizans	Gözlük ve diğerleri, 2006	7,61
Alanya Kalesi	Bizans	Üstündağ ve Demirel; 2009	2,8
İasos	Bizans	Yılmaz Usta, 2013	13,87
Zeytinli Ada	Helen-Roma-Bizans-Osmanlı	Bıçak ve Suata Alpaslan, 2015	38,27

4. SONUÇ

Antik dönem toplumlarında antemortem diş kaybının oluşmasında diş çürüğü, diş aşınması, diş taşı, periodontal hastalıklar ve travma gibi faktörler etkilidir. Diş patolojileri birbirlerinden bağımsız olarak gelişmezler, aralarında mutlaka bir ilişki vardır (Roberts ve Manchester, 2012, s.168). Antemortem diş kaybı tespit edilen bireylerin çoğunluğunda diğer diş hastalıkları da eşlik etmektedir. Antemortem diş kaybına neden olan diş patolojileri arasında diş çürüğü önemli yer tutmaktadır. Çürüğün tedavi edilmemesi durumunda pulpaya iner ve sonunda bireyin diş kaybına neden olabilecek enflamatuvar tepkilere neden olur (Cucina ve Tiesler, 2003, s.2). Dişlerde oluşan diş taşı, diş etlerini tahriş ederek enfeksiyon oluşmasına, alveol kemik kaybına ve en sonunda dişin kaybedilmesine neden olabilir. Spradon Antik Kenti Toplumunu bireylerinin çenelerinde herhangi bir travma olgusuna rastlanılmamıştır. Aynı şekilde dişler üzerinde yapılan incelemeler sonucunda dişlerin 3.el olarak malzeme yapımında kullanılmadığı görülmüştür. Bu nedenle Spradon bireylerinde tespit edilen antemortem diş kayıplarının nedeni olarak diş taşı, diş çürüğü, alveol kemik kaybı gibi dental patolojilerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Spradon Antik Kenti Toplumunu bireylerinin diş çürüklerini tespit etmek amacıyla yapılan çalışmada diş çürüğünün %12,9 gibi yüksek oranda olduğu tespit edilmiştir (Şarbak ve Çırak, 2019, s.206). Diş çürüklerinin oluşum yerlerine bakıldığında ise diş tacının tamamen yok olduğu çürüklerin oranı %6,25'tir (Şarbak ve Çırak, 2019, s.210). Bu açıdan bakıldığında Spradon Antik Kenti Toplumunu bireylerinde tespit edilen antemortem diş kayıplarının nedeni olarak diş çürüğü gösterilebilir. Ancak diğer patolojik oluşumların dağılımlarının belirlenmesi Spradon Antik Kenti Toplumundaki antemortem diş kaybının nedenlerinin tespit edilebilmesi açısından önemlidir.

Antemortem diş kaybı dağılımı çeneler açısından değerlendirildiğinde ise alt ve üst çeneler arasında antemortem diş kaybı açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Başka bir deyişle antemortem diş kaybindan alt çenedeki ve üst çenedeki dişler benzer oranlarda etkilenmiştir.

Araştırmacılar antemortem diş kaybının kadınlarda erkeklerden daha sık görüldüğünü bildirmiştir (Mays, 1998, s.148; Waldron, 2009, s.239). Bağış (2018, s.20) yapmış olduğu çalışmada ise, antemortem diş kaybının erkek bireylerde kadın bireylere göre daha yüksek oranda görüldüğünü ve bunun nedeninin travmadan kaynaklandığını belirtmiştir. Arkeolojik toplumlarda diş patolojilerinin cinsiyetler arasında görülme sıklığının farklı olmasında cinsiyetler arasındaki fiziksel ve davranışsal farklılıklar, beslenme biçimleri, besin hazırlama teknikleri, yaşam şekilleri ve günlük aktiviteleri, kültürel alışkanlıkları etkilidir. Kadınlarda antemortem diş kaybının daha yüksek görülmesinin nedenleri arasında hamilelik ve hormonal değişimler nedeniyle çürüklerin kadın bireylerde daha yüksek görülmesine neden olması sayılabilir (Lukacs, 2006, s.12). Ağız ekolojisinin mikrobiyolojisi, diyetin yanı sıra tükürük kompozisyonu ve akış hızlarından etkilenen karmaşıktır bir yapıdır ve kadınlardaki hormonlarından değişimlerden etkilenir ve bu etkileşimler sonucu kadın bireylerde daha yüksek oranda antemortem diş kaybı görülmesine neden olur (Lukacs, 2006, s.12). Spradon Antik Kenti Toplumunda kadın ve erkek bireylerde antemortem diş kaybı oranlarının birbirine yakın değerlerde olduğu ve cinsiyetler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Kadın ve erkek bireyler arasında beslenme ve sağlık yapısı açısından çok büyük farklılıkların olmadığı ve benzer sosyoekonomik koşullarda yaşadıkları düşünülmektedir.

Spradon Antik Kenti toplumu bireylerinde antemortem diş kaybının yaşla doğru orantılı artıp artmadığına bakılmıştır. Yaş aralıkları Genç Erişkin: 20-35 yaş; Orta Erişkin: 35-50 yaş; İleri Erişkin:50+ yaş olarak ele alınmıştır (White ve diğerleri, 2012). Yapılan değerlendirmeler sonucunda antemortem diş kaybının en az görüldüğü yaş grubu genç erişkinler, en yoğun görüldüğü yaş grubu ise ileri erişkinler olmuştur. Antemortem diş kaybının yaşla doğru orantılı arttığı çeşitli araştırmacılar tarafından kanıtlanmıştır (Mays, 1998; Çırak ve diğerleri, 2009; Yılmaz Usta, 2013; Göksal, 2017; Bağış, 2018). Spradon Antik Kenti toplumundan elde edilen veriler de bu görüşü desteklemektedir. Araştırmacılar yaşlı bireylerde antemortem diş kaybının nedeninin kök çürüklerinden daha çok periodontal hastalıklar olduğunu belirtmiştir (Çırak ve diğerleri, 2009, s.109). Spradon Antik Kenti bireylerinin dişlerinde diş çürüğü üzerine yapılan çalışma sonucunda çürük oluşumunun da yaşla birlikte arttığı belirtilmektedir (Şarbak ve Çırak, 2019, s.211). Toplumda, antemortem diş kaybının oluşmasında yaşın önemli bir faktör olduğu ve yaşla birlikte artan diş patolojilerinin diş kaybına neden olduğu söylenebilir.

Spradon Antik Kenti toplumu antemortem diş kaybı oranı çağdaşı olan diğer Eski Anadolu toplumlarıyla karşılaştırılmıştır. Toplumların çağdaşı olan diğer toplumlarla karşılaştırma yapmak sahip oldukları sosyo-ekonomik yapılarıyla ilgili bilgilerin değerlendirilmesinde önemli veriler elde edilmesini sağlamaktadır (Çırak ve diğerleri, 2019; s.138). Antemortem diş kaybının en az rastlanıldığı toplum Alanya Kalesi'dir. Araştırmacılar, toplumda antemortem diş kaybı sıklığının düşük oranda görülmesinin nedeni olarak tespit edilen çürüklerin küçük interproksimal yüzeyde olmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir (Üstündağ ve Demirel, 2009, s.232). Antemortem diş kaybı sıklığının az olduğu bir diğer toplum ise Kyzikos'tur. Gözlük ve diğerleri (2008), toplumdaki antemortem diş kaybının düşük olmasının nedenini ileri derecede aşınma ve çürüğün çok fazla olmaması olarak yorumlamıştır. Şarbak ve Çırak (2019) tarafından 2017-2018 kazı dönemlerinden çıkarılan iskeletler üzerinde yapılan çalışmada antemortem diş kaybı oranı %2,17 olarak bulunmuştur. Antemortem diş kaybı %33,82 oranla Anadolu Bizans

toplumları arasında en yüksek orandadır. Karaöz Arihan ve diğerleri (2009) yaptıkları çalışmada antemortem oranının yüksek olmasının nedenini ilerlemiş çürük, belirgin aşınma ya da önemli periodontal rahatsızlıklar olarak belirtmişlerdir. Eski Anadolu toplumları üzerinde yapılan çalışmalar arkeolojik toplumlarda antemortem diş kaybının nedeni olarak dental patolojiler olduğunu göstermektedir. Diyet ile diş patolojileri arasındaki ilişki bilinmektedir. Antemortem diş kaybı ağırlıklı olarak denizel ürünlerle beslenen toplumlarda daha düşük iken, tarım toplumlarında daha yüksek değerde olduğu görülmektedir. Lukacs (2006), çalışmasında avcı ve toplayıcı toplumlarda antemortem oranının düşük değerlerde iken, tarımın başlamasıyla antemortem sıklığında büyük bir artış görüldüğünü belirtmiştir. Spradon Antik Kenti Toplumunda antemortem diş kaybı oranı Eski Anadolu toplumlarıyla karşılaştırıldığında tarım toplumlarıyla yakın değerlerde olduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbacak, H. ve Gözlük Kırmızıoğlu, P. (2018). Amasya roma dönemi insanları. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, ANARSAN Sempozyumu Özel Sayısı, 11(2)*, 1631-1650. doi:<http://dx.doi.org/10.17218/hititsosbil.460421>
- Alkan, Y., Erkman, A. C. ve Kaplan, İ. (2013). Çiçekdağı iskeletlerinin paleoantropolojik analizi. *29. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, 77-82*. Erişim adresi: <https://kvmgm.ktb.gov.tr/Eklenti/27096,29arkeometri.pdf?0>
- Bağış, N. (2018). Prevalence of tooth loss in Adrianapolis historical population. *Bulletin of the International Association for Paleodontology, 12(1)*, 18-22. Erişim adresi: <https://hrca.hrca.hr/201998>
- Batista, M.J., Rihs, L.B. ve Sousa, M.D. (2012). Risk indicators for tooth loss in adult workers. *Brazilian Oral Research, 26(5)*, 390-6. Erişim adresi: http://repositorio.unicamp.br/bitstream/REPOSIP/200209/1/pmed_23018226.pdf
- Bıçak, S. ve Suata Alpaslan, F. (2015). Zeytinli ada iskelet topluluğunun diş ve çene patolojisi açısından incelenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen Fakültesi Fen Bilimleri Dergisi (CFD), 36(5)*, 32-46. Erişim adresi: <https://doi.org/10.17776/csj.79627>
- Cucina A.ve Tiesler V. (2003). Dental caries and antemortem tooth loss in the Northern Peten area, Mexico: a biocultural perspective on social status differences among the Classic Maya. *American Journal of Physical Anthropology, 122(1)*, 1-10. doi: 10.1002/ajpa.10267.
- Çırak, A., Karaöz Arihan, S., Şimşek, N. ve Erkman, A.C. (2009). Eski Anadolu toplumlarında yaşa bağlı diş kayıpları. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi / Elderly Issues Research Journal 2*, 105-111. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/203218>
- Çırak, M.T., Keleş, V., Şarbak, A. ve Acar, E. (2019). *Parion oda mezar 5 iskeletlerinin paleodemografik yapısı*. In B.C. Ataman ve G. Taşkiran (Eds.), Recent evaluations on humanities & socialscience (pp. 127-142). London, UK: Ijopec Publication
- Delgado-Darias, T., Velasco-Vázquez, J., Arnay-de-la-Rosa, M., Martín-Rodríguez, E. ve González-Reimers, E. (2005). Calculus, periodontal disease and tooth decay among the prehispanic population from Gran Canaria. *Journal of Archaeological Science, 33, 5*, 663-670, doi:10.1016/j.jas.2005.09.018
- Erkman, A.C., İlbey, S. ve Gökkurt, S.T. (2017). Domaniç anıtsal tonozlu mezar iskeletlerinin ağız ve diş sağlığı ile mine hipoplazilerinin incelenmesi. *Kütahya Müzesi 2016 Yılı, Sayı IV*,

- Bilgin Kültür Sanat Yayıncılık, Ankara, S.407-426. Erişim adresi: <http://kutahyamuzesi.gov.tr/wp-content/uploads/Kütahya-Müzesi-2016-Yılı.pdf>
- Fields, M., Herschaft, E. E, Martin, D.L.,ve Watson, J. T. (2009) Sex and the agricultural transition: Dental health of early farming females. *Journal of Dentistry and Oral Hygiene*, 1(4), 042-051, October, Erişim adresi: <http://www.academicjournals.org/jdoh>
- Göksal, N. (2017). Laodikeia insanların ağız ve diş sağlığı. *Social Sciences Studies Journal*, 3 (6).830-842. Erişim adresi: http://www.sssjournal.com/Makaleler/930450308_16_ID-111_SSSJournal_V3_I6_Nevin%20G%c3%96KSAL_829-842.pdf
- Güleç, E. ve Duyar, İ. (1998). Panaztepe MÖ ikinci bin ve roma dönemi iskeletlerinin antropolojik analizi (1985-1990). *Antropoloji*, 13, 179-206. doi: https://doi.org/10.1501/antro_0000000260
- Gözlük Kırmızıoğlu, P., Durgunlu, Ö., Özdemir, S., Taşhalan, M. ve Sevim, A. (2006). Symrna Agorası iskeletlerinin paleoantropolojik analizi. *21. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, Ankara. Erişim adresi: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/ arkeometri/21_arkeometri.pdf
- Gözlük Kırmızıoğlu, P., Yaşar, F., Yiğit, A. ve Sevim Erol, A. (2008). Kyzikos iskeletlerinin dental analizi. *24. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, Ankara. Erişim adresi: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/arkeometri/24_arkeometri.pdf
- Graham, E. ve Burkart, J. (1976). A Preliminary analysis of antemortem tooth loss among the fremont. *American Antiquity*, 41(4), 534-537. doi:10.2307/279023
- Karaöz Arıhan, S., Çırak, A. ve Erkman, A. C. (2009). Datça/Burgaz iskeletlerinin paleoantropolojik analizi. *25.Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, 297-310. Erişim adresi: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/arkeometri/25_arkeometri.pdf
- Larsen, C. S. (1995). Biological Changes in Human Populations With Agriculture. *Annu. Rev. Anthropol.*, 24, 185-213.
- Lukacs, J.R. (2007). Dental trauma and antemortem tooth loss in prehistoric canary islanders: prevalence and contributing factors. *International Journal of Osteoarchaeology*, doi: 10.1002/oa.864.
- Mays, S. (1998). *The archaeology of human bones*. London: Routledge
- Roberts, C. ve Manchester, K. (2012). *The archaeology of disease*. UK: The History Press.
- Russell, S.L., Gordon, S.C., Lukacs, J.R. ve Kaste, L.M. (2013). Sex/Gender differences in tooth loss and edentulism: historical perspectives, biological factors, and sociologic reasons. *Dental clinics of North America*, 57 (2), 317-37. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.cden.2013.02.006>
- Sağır, M., Satar, Z., Özer, İ. ve Güleç, E. (2009). Gümüşlük- Milas iskeletlerinin ağız ve diş sağlığı. *25. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, Ankara. Erişim adresi: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/arkeometri/25_arkeometri.pdf
- Suata Alpaslan, F. ve Uz, B. (2017). Kirazlıdere iskelet topluluğunun çene ve diş patolojisi açısından incelenmesi. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık, 41(2), 1-19. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cumusosbil/issue/33401/346246>
-

- Şarbak, A. (2017). Dara geç roma dönemi antik kenti toplumunun ağız ve diş sağlığı üzerine bir araştırma. *Eurasian Academy of Sciences Eurasian Art & Humanities Journal*, 7, 1-37. doi: <http://dx.doi.org/10.17740/eas.art.2017-V7-02>
- Şarbak, A., Çırak, M.T. ve Çırak, A.(2017). Osteoarchaeological investigations of metopic suture in the late roman period in Spradon. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry*, 17(3), 27-38. doi: 10.5281/zenodo.1005444
- Şarbak, A. (2019). Akgüney iskelet toplumu dişlerinin paleopatolojik açıdan incelenmesi. *Antropoloji*, 38, 5-19. doi:10.33613/antropolojidergisi.549035
- Şarbak, A.ve Çırak,A.(2019). Spradon toplumunda diş çürüğü. *Turkish Studies*, 14(5), 199-214. doi: 10.29228/TurkishStudies.22992
- Şarbak, A. ve Çırak, M.T. (2019). *2017-2018 yılı Kyzikos insanların diş ve çene patolojileri*, 2. Uluslararası Bandırma ve Çevresi Sempozyumu -UBS'19 Tam Metin Bildiriler Kitabı Cilt I, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Yayınları.
- Uzel, İ., Alpagut., B. ve Kofoğlu, S. (1988). Arslantepe (Malatya) geç roma dönemi iskeletlerinde diş çürüğü, aşınmalar ve periodontal hastalıklar. *III. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*. Ankara. Erişim adresi: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/Arkeometri/03_Arkeometri.pdf
- Üstündağ, H.ve Demirel, A. (2009). Alanya kalesi iskelet topluluğunda ağız ve diş sağlığı. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 26, 219-234. Erişim adresi: <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/handle/11421/14060>
- Vanna, V. (2007), Sex and gender related health status differences in ancient and contemporary skeletal populations. *Papers from the Institute of Archaeology*, 18, 114-147.
- Yaşar, Z.; Yiğit, A.; Gözlük Kırmızıoğlu,P. ve Sevim Erol, A. (2007). *Smyrna agorası insanların ağız ve diş sağlığı*. 23. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, 127-140. Erişim adresi: http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/Arkeometri/23_Arkeometri.pdf
- Waldron,T. (2009). *Palaeopathology, Cambridge Manuals in Archaeology*. Cambridge University Press.
- White, D. T., Black, M. T. ve Folkens, P. (2012). *Human osteology*. USA: Academic Press.
- Yılmaz Usta, N. (2013). Iasos (Bizans dönemi) toplumunda ağız ve diş sağlığı. *Antropoloji Dergisi*, 25, 117. doi:https://doi.org/10.1501/antro_0000000032

EKLER:

Resim 1. M44/2 Antemortem Diş Kaybı

Resim 2. M35/5 Antemortem Diş Kaybı

SUMMARY

Introduction

Antemortem tooth loss, which is defined as the loss of a tooth during an individual's life, is mostly caused by dental pathologies such as tooth decay, tooth erosion, alveolar bone loss, as well as trauma. One of the most important factors causing antemortem tooth loss in archaeological societies is the nutritional structure. There is a tight relationship between dental pathologies and nutritional structure. Especially hard-grained foods cause wear on teeth and further wear can result in tooth loss. Foods rich in carbohydrates cause tooth decay, and the progression of decay can cause tooth loss. With the transition to agriculture, there has been an increase in tooth decay and, accordingly, tooth loss. Another pathology encountered in societies with a carbohydrate diet is dental calculus. The intense accumulation of tartar in the tooth causes other pathologies such as alveolar loss and abscess in the teeth, and the progression of these pathologies leads to tooth loss. Physical and behavioral differences between genders and, food preparation techniques, lifestyles and daily activities, cultural habits have caused the prevalence of dental pathologies between genders to differ in archaeological populations. Among the reasons for the higher incidence of antemortem tooth loss in women, it can be counted that due to pregnancy and hormonal changes, caries to be seen higher in female individuals. There is an increase in dental pathologies with age and there is a close relationship between age and the incidence of dental pathologies. The deterioration of oral hygiene with age and the fact that the factors that cause pathologies are encountered more cause the pathologies to progress and the quality of life to decrease. It is seen that the incidence of antemortem tooth loss is higher in advanced adult individuals compared to young and middle adult individuals. As the factors causing pathology are exposed more with age, there is an increase in dental pathologies. In addition, the tissues that keep the tooth in the alveoli lose their tightness, so there is an increase in tooth loss. The vast majority of antemortem tooth losses in archaeological populations occur in the late middle age. Considering that dental treatments in ancient populations were not as effective and sufficient as they are today, it can be said that tooth loss causes a decrease in the quality of life of individuals.

Purpose

In anthropological studies, dental pathologies such as antemortem tooth loss, caries, abscess, tooth erosion, hypoplasia, alveolar bone loss have been accepted as important criteria in the evaluation of general oral health. Dental pathologies provide obtaining many data such as the health structure of archaeological populations, general oral hygiene, and socioeconomic status. Especially antemortem tooth loss is one of the most important indicators of oral and dental health. Carbohydrate-weighted nutrition has led to an increase in antemortem tooth loss and a decrease in quality of life in parallel with other dental pathologies. In this context, the aim of the study is to determine the frequency of tooth loss of the Spradon Ancient City Population, to obtain data on the possible causes of antemortem tooth loss, the socio-economic structure of the society, nutrition, oral hygiene, and to reveal the relationship with age and gender.

Method

In order to detect antemortem tooth loss of individuals of the Spradon Population, alveolar sockets in the mandible and maxilla of adult male and female individuals were taken into consideration. Accordingly, a total of 1344 alveolar socket antemortem, 703 of women and 641 of men, were macroscopically evaluated in terms of tooth loss.

Conclusions

In the Spradon Ancient City Population, antemortem tooth loss was found to be 7.06%. In population, it is observed that antemortem tooth losses are more intense in the posterior teeth. The posterior teeth are involved in the grinding of food, and the accumulation of bacteria between the fossa and crests on the occlusal surfaces gradually increases when oral care is not done properly due to their morphological structures. Depending on the lifestyles and food preparation practices of archaeological societies, heavy chewing forces or the complexity of occlusal grooves cause severe tooth erosion and decay, and consequently tooth loss. In the Spradon Ancient City Population, it is seen that the rate of antemortem tooth loss is lower in the front teeth compared to the posterior teeth. In archaeological populations, antemortem tooth loss is usually caused by dental pathologies in the posterior teeth, while it occurs as a result of trauma in the front teeth. No trauma has been encountered in the mandible and maxillary of the Spradon Ancient City Population. The fact that tooth losses in the anterior teeth are mostly seen in advanced adults show that the causes of tooth loss are caused by dental pathologies. When the rate of antemortem tooth loss was evaluated statistically in terms of tooth groups, it was seen that there was a statistically significant difference between tooth groups in terms of antemortem tooth loss. It is observed that the rates of antemortem in male and female are close to each other. The rate of antemortem tooth loss was examined in terms of age groups in the Spradon Ancient City Population. A statistically significant difference was found between age groups in terms of antemortem tooth loss rates. It is seen that the incidence of antemortem tooth loss is higher in advanced adult individuals compared to young and middle adult individuals. As the factors causing pathology are exposed more with age, there is an increase in dental pathologies. In addition, the tissues that keep the tooth in the alveol lose their tightness, so there is an increase in tooth loss. In the population, it can be said that age is an important factor in the formation of antemortem tooth loss and dental pathologies that increase with age cause tooth loss. Spradon Ancient City antemortem tooth loss rate is compared with the Ancient Anatolian populations, it is seen that it is close to agricultural populations.